

[Poul Dam.]

at skrive under på hvad som helst, og at oplysningerne ikke virker med den fornødne kraft, i hvert fald ikke oplysninger om byrder, som ligger et stykke ud i fremtiden.

Men ét formål kan naturligvis opnås gennem forslaget: man kan få en bedre statistik, og det er jo altid godt at få bedre statistik. Vi har manglet den hidtil, og det er i orden, at vi får den.

De formål, som jeg ikke mener bliver opfyldt med forslaget, er for det første et formål, som jeg anser for væsentligt, nemlig at man gennem regulering af pantebrevsmarkedet skulle kunne opnå en begrænsning af gældsætningen. Her er ikke tale om belåningsgrænser; vi fik i realkreditlovgivningen meget klare begrænsninger for, hvor meget der kunne lånes af de institutioner, der taltes om dér, men her er altså en ubegrænset adgang til belåning, så længe det sker på det private marked. Fra mit partis side foreslog vi i sidste samling et absolut forbud mod nybelåning af fast ejendom, når det ikke var af en sådan art, som direkte tjente til at fremme omsætningen eller at fremme den rationelle udnyttelse af de pågældende ejendomme. Det var netop for at undgå, at den grå kapital i urimelig grad søgte over på det lånemarked, der her findes, en adfærd, som er meget praktisk, og som jo også har den for de pågældende mennesker behagelige side, at staten gennem de gældende fradragsregler for renter betaler en ganske stor del af omkostningerne. For hele samfundskonomiens skyld er det efter vor mening nødvendigt at begrænse denne gældsætning, når den ikke har rationaliseringsformål eller omsætningsfremmende formål, og dette skulle efter vor mening også være med i et forstandigt forslag nu.

Dernæst er der i forslaget ingen virkelig sikring imod de urimelige vilkår, som en række låntagere udsætter sig for. Hr. Niels Helveg Petersen understregede, at tinglysningskontorerne næppe havde evne til at undersøge og kontrollere vilkårene i tilstrækkelig grad, og det er jeg enig med ham i; der måtte gives dem større bemyndigelser, og der måtte også gives dem flere oplysninger, end der her er tale om.

Hr. Jens Frandsen nævnte mulighederne for, at man via ejerpantebreve og skadesløsbreve kunne omgå hele sagen. Også dette er

jo rigtigt. Jeg synes, det er interessant, at man fra disse to borgerlige ordføreres side påpegede, at der egentlig burde gøres mere, end socialdemokratiet her havde foreslået. Der er naturligvis også en risiko for, at der kommer egentlige sorte pantebreve, i hvilken forbindelse man måske kunne overveje, om man i endnu større udstrækning kunne knytte en egentlig gyldighedsvirkning til tinglysningen, således at pantesikringsaftaler simpelt hen var ugyldige i det omfang, de ikke var tinglyst, at tinglysningen altså ikke alene havde en prioritetsvirkning, men også havde en egentlig gyldighedsvirkning for den slags dispositioner.

Med disse bemærkninger skal jeg sige, at jeg tror, det vil være nyttigt, at vi får nedsat et udvalg til at drøfte de mange problemer, som dels er rejst her, dels eksisterer i virkelighedens verden, men jeg tror nok, at hvis man skal komme til et resultat, der er nogen nytte til, skal det gå langt videre og være langt dristigere end det, socialdemokratiet har foreslået.

Sigsgaard: Hr. Poul Dam fandt det overraskende og interessant, at VKR-ordførerne måske var tilbøjelige til at gå videre, end socialdemokratiet her vil gå. Jeg er ikke sikker på, at hr. Poul Dam havde opfattet VKR-ordførerne rigtigt. I hvert fald opfattede jeg dem lidt anderledes. Jeg opfattede dem sådan, at de erkendte, at det ville være vanskeligt også med gennemførelse af socialdemokratiets forslag at undgå den grove udnyttelse, som i dag finder sted af folk, der er økonomisk vanskeligt stillet, og som måske af forskellige grunde har svært ved at indse, at de undertiden går ind på økonomiske vilkår i forbindelse med gældsstiftelse, der er alt for belastende for dem. Jeg tror altså i og for sig, at det nærmest var en erkendelse hos disse ordførere af, at det måske er umuligt og i hvert fald meget vanskeligt med vores kreditsystem at forhindre en sådan grov udnyttelse. Måske er det en rigtig erkendelse; i så fald siger det jo en del om, at der er grund til langt mere dybtgående reformer end dem, vi ser forslag om, også gennem det foreliggende.

Jeg skal kun gøre enkelte bemærkninger. Forslagsstillerne vil mindske muligheden for, at afdragene gøres så små, at låntagerne efter de 10 eller 15 år pludselig skal af med